

Katarzyna Niedziałek, Małgorzata Militz

Przeznaczenie oleju jadalnego na cele inne niż spożywcze nie wpływa na wysokość stawki VAT

Słowa kluczowe: stawka VAT, stawki obniżone, załącznik nr 10 do ustawy o VAT, pojęcie „jadalności”, wiążąca informacja stawkowa

Zgodnie z poz. 10 załącznika nr 10 do ustawy z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług¹ – dalej u.p.t.u. – stawką obniżoną podatku od towarów i usług w wysokości 5% mogą zostać objęte, sklasyfikowane w grupowaniu CN ex15 – tłuszcze i oleje pochodzenia zwierzęcego, roślinnego lub mikrobiologicznego oraz produkty ich rozkładu; gotowe tłuszcze jadalne; woski pochodzenia zwierzęcego lub roślinnego – wyłącznie jadalne². Oczywiście jest, że stawki obniżone stanowią wyjątek od stosowania stawki podstawowej, co wiąże się z koniecznością dokonywania ścisłej wykładni tych przepisów. Aby było możliwe zastosowanie stawki obniżonej do wysokości 5% w tym konkretnym przypadku, nie chodzi więc jedynie o to, by przedmiotem dostawy były np. oleje pochodzenia zwierzęcego czy roślinnego, ale towary te (oleje) muszą posiadać cechę jadalności. Z uwagi jednak na brak zdefiniowania w przepisach o podatku od towarów i usług pojęcia jadalności lub też brak odesłania do innych aktów prawnych³, kwestia zastosowania stawki obniżonej do olejów roślinnych (słonecznikowych, rzepakowych i innych), w sytuacji gdy są one przeznaczone/wykorzystane do celów innych niż spożywcze, budzi wiele wątpliwości i sporów pomiędzy podatnikami a organami Krajowej Administracji Skarbowej. Należy też zauważyć, że zwracano już wcześniej uwagę na problemy interpretacyjne związane z terminem „jadalne”⁴. Niniejszy artykuł jest próbą wykazania, że kwestia podlegania opodatkowaniu 5-procentową stawką VAT olejów roślinnych/zwierzęcych jest niezależna od ich końcowego przeznaczenia, charakteru lub rodzaju nabywców, ponieważ stawka podatku dotyczy istoty produktu, czyli tego, czy jest to olej roślinny lub zwierzęcy jadalny, nie dotyczy zaś sposobu jego wykorzystania. Dlatego też np. oleje roślinne zakwalifikowane jako jadalne, a sprzedawane do produkcji pasz lub do celów produkcji technicznej (przykładowo produkcji biopaliw), również podlegają opodatkowaniu według stawki 5%, analogicznie do olejów roślinnych czy zwierzęcych sprzedawanych do celów spożywczych.

¹ Dz.U. z 2024 r. poz. 361.

² Należy podkreślić, że ilekroć w przepisach jest mowa o ex – rozumie się przez to zakres wyrobów lub usług węższy niż określony w danym grupowaniu Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług. Umieszczenie ww. oznaczenia przy konkretnym symbolu statystycznym ma na celu zawężenie stosowania danej stawki preferencyjnej tylko do towarów/usług należących do wymienionego grupowania statystycznego, spełniających określone warunki sprecyzowane przez ustawodawcę w rubryce „nazwa towaru lub usługi (grupy towarów lub usług)”.

³ Określenia „jadalne” nie ma także w Polskiej Klasyfikacji Wyrobów i Usług. W Nomenklaturze scalonej (CN) grupowania, w których tytułach występuje takie wyrażenie, są określone przez odpowiednie podpozycje CN. Nomenklatura scalona w odniesieniu do produktów przeznaczonych do spasanania dla zwierząt stosuje określenia „paszowe”, „pastewne”. Natomiast terminy „jadalne”, „niejadalne” są używane do określenia produktów przeznaczonych dla ludzi.

⁴ Należy wskazać, że problem był już też zauważony w toku prac legislacyjnych dotyczących zmiany ustawy o podatku od towarów i usług oraz ustawy – Ordynacja podatkowa (projekt ustawy z 8.11.2018 r., <https://mf-arch2.mf.gov.pl/documents/764034/6660540/Zg%C5%82oszenie+Polskiego+Stowarzyszenia+Producent%C3%B3w+Oleju+%2865%29>, dostęp: 2.07.2024 r.). Polskie Stowarzyszenie Producentów Olejów (PSPO) w przekazanych uwagach do projektowanych zmian rekomendowało usunięcie z poz. 10 załącznika nr 2 ustawy zmieniającej sformułowania „wyłącznie jadalny” z uwagi na brak definicji tego pojęcia zarówno w ustawie o podatku od towarów i usług, jak i w aktach normatywnych (szerzej do zaprezentowanego stanowiska przez PSPO autorki odniosą się w dalszej części artykułu). Nie bez znaczenia jest również to, że we wcześniejszych latach Ministerstwo Finansów udzielało odpowiedzi na interpelacje poselskie (przykładowo odpowiedź sekretarza stanu w Ministerstwie Finansów nr 8843 na wnioski z 17.07.2007 r. p. S. Zawiślaka w sprawie stawek podatku akcyzowego i VAT na olej roślinny jadalny, sprzedawany producentom estrów metylowych w celach przemysłowych), wskazując, że wykorzystanie oleju jadalnego do celów przemysłowych nie powoduje utraty cech jadalności.